

AANGENOMEN TEKSTEN

P9_TA(2022)0242

Initiatiefrecht van het Parlement

Resolutie van het Europees Parlement van 9 juni 2022 over het initiatiefrecht van het Parlement (2020/2132(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
- gezien het Kaderakkoord van 20 oktober 2010 over de betrekkingen tussen het Europees Parlement en de Europese Commissie, als gewijzigd¹ (Kaderakkoord van 2010),
- gezien het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over beter wetgeven² (Interinstitutioneel Akkoord over beter wetgeven),
- gezien zijn resolutie van 16 februari 2017 inzake de verbetering van de werking van de Europese Unie, voortbouwend op het potentieel van het Verdrag van Lissabon³,
- gezien zijn resolutie van 16 februari 2017 over mogelijke ontwikkelingen en aanpassingen van het huidige institutionele bestel van de Europese Unie⁴,
- gezien zijn resolutie van 13 februari 2019 over de stand van het debat over de toekomst van Europa⁵,
- gezien zijn resolutie van 15 januari 2020 over het standpunt van het Europees Parlement over de Conferentie over de toekomst van Europa⁶,
- gezien zijn resolutie van 18 juni 2020 over het standpunt van het Europees Parlement over de Conferentie over de toekomst van Europa⁷,

¹ PB L 304 van 20.11.2010, blz. 47.

² PB L 123 van 12.5.2016, blz. 1.

³ PB C 252 van 18.7.2018, blz. 215.

⁴ PB C 252 van 18.7.2018, blz. 201.

⁵ PB C 449 van 23.12.2020, blz. 90.

⁶ PB C 270 van 7.7.2021, blz. 71.

⁷ PB C 362 van 8.9.2021, blz. 6.

- gezien de politieke richtsnoeren voor de volgende Europese Commissie 2019-2024 die op 16 juli 2019 door haar voorzitter Ursula von der Leyen werden voorgesteld met als titel “Een Unie die de lat hoger legt – Mijn agenda voor Europa”,
 - gezien de studie van juli 2020 in opdracht van het Parlement met als titel “The European Parliament’s right of initiative”,
 - gezien artikel 54 van zijn Reglement,
 - gezien de adviezen van de Commissie juridische zaken en de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken,
 - gezien het verslag van de Commissie constitutionele zaken (A9-0142/2022),
- A. overwegende dat artikel 15 VEU duidelijk bepaalt dat de Europese Raad geen wetgevingstaak uitoefent;
 - B. overwegende dat het Parlement de enige EU-instelling is die democratisch en rechtstreeks door de burgers wordt verkozen; overwegende dat het Parlement, in tegenstelling tot wat in de constitutionele stelsels van de lidstaten is bepaald, niet beschikt over een algemeen rechtstreeks recht van wetgevingsinitiatief, dat overeenkomstig artikel 17, lid 2, VEU, berust bij de Commissie, tenzij waar dit in de Verdragen anders is bepaald;
 - C. overwegende dat de Verdragen een onrechtstreeks initiatiefrecht inzake wetgeving toekennen, kan het Europees Parlement, ingevolge artikel 225 VWEU, “met meerderheid van stemmen van de leden waaruit het bestaat de Commissie verzoeken passende voorstellen in te dienen inzake aangelegenheden die naar het oordeel van het Parlement besluiten van de Unie voor de tenuitvoerlegging van de Verdragen vergen”;
 - D. overwegende dat in artikel 225 VWEU tevens is bepaald dat indien de Commissie geen voorstel indient, zij de redenen daarvoor aan het Europees Parlement moet medelen;
 - E. overwegende dat initiatiefverslagen en resoluties van het Parlement een belangrijk instrument vormen om de politieke agenda van de EU te bepalen;
 - F. overwegende dat de Commissie in het kader van het Kaderakkoord van 2010 heeft toegezegd verslag uit te zullen brengen over de concrete vervolgstappen naar aanleiding van verzoeken van het Parlement tot indiening van een verzoek overeenkomstig artikel 225 VWEU binnen drie maanden na de aanneming door de plenaire vergadering van de betreffende resolutie; overwegende dat wanneer de Commissie deze verplichting niet nakomt, dit kan neerkomen op nalatigheid in de zin van artikel 265 van het VWEU;
 - G. overwegende dat slechts een derde van de wetgevingsinitiatiefprocedures en niet-wetgevingsinitiatiefprocedures van het Parlement tot 2019 als succesvol kan worden beschouwd en dat een meerderheid van de sinds 2011 aangenomen initiatiefverslagen van wetgevende aard (INL-verslagen) niet heeft geleid tot de indiening van een passend

wetsvoorstel door de Commissie vóór 2019¹;

- H. overwegende dat het Interinstitutioneel Akkoord over beter wetgeven bepaalt dat de Commissie door middel van een specifieke mededeling moet melden welk gevolg zij aan die verzoeken wenst te geven en dat zij, indien zij in reactie op een dergelijk verzoek besluit geen voorstel in te dienen, waar passend, een analyse van mogelijke alternatieven moet verstrekken en ingaan op eventuele punten die de medewetgevers hebben opgeworpen met betrekking tot analyses over “de Europese meerwaarde” en “de kosten van geen Europa”;
- I. overwegende dat de Verdragen het Parlement rechtstreekse initiatiefrechten toekennen met betrekking tot zijn eigen samenstelling, de verkiezing van zijn leden en hun statuut, het statuut van de Europese Ombudsman en het enquêterecht van het Parlement, waarbij een speciale procedure van toepassing is, en met betrekking tot het inleiden van procedures in verband met de eerbiediging van de rechtsstaat en Verdragsherzieningen;
- J. overwegende dat de rechtstreekse initiatiefrechten van het Parlement verre van toereikend zijn om het in staat te stellen de stem van de burgers, het maatschappelijk middenveld en de sociale partners binnen de Europese instellingen te vertegenwoordigen, waardoor de Commissie in feite het monopolie heeft op de uitoefening van het wetgevingsinitiatief;
- K. overwegende dat een prominentere rol voor het Parlement bij het bepalen van de agenda van de Unie door middel van de versterking van het initiatiefrecht van het Parlement ook vereist dat de gewone wetgevingsprocedure wordt uitgebreid tot andere beleidsterreinen en dat de interinstitutionele samenwerking wordt versterkt;
- L. overwegende dat het Parlement een bijzonder ambitieus wetgevingsinitiatief heeft uitgebracht betreffende de instelling van een EU-mechanisme voor democratie, de rechtsstaat en grondrechten, dat is aangenomen in oktober 2016² en 2020³, door de Commissie en de Raad uit te nodigen onderhandelingen met het Parlement aan te gaan over een interinstitutioneel akkoord in de zin van artikel 295 VWEU; overwegende dat de kwestie van de rechtsstaat een van de belangrijkste gebieden is waarop het initiatiefrecht van het Parlement kan worden uitgebreid;
- M. overwegende dat het toekennen van een rechtstreeks initiatiefrecht aan het Parlement het wetgevingsproces van de Unie opnieuw in evenwicht zou brengen;
- N. overwegende dat het empirische bewijs aantoont dat het succes van de initiatieven van het Parlement in wezen afhangt van de wijze waarop de Raad zijn besluiten vormt

¹ Directoraat-generaal Intern Beleid van de Unie van het Europees Parlement, beleidsondersteunende afdeling Rechten van de burger en Constitutionele Zaken, studie getiteld “The European Parliament’s right of initiative”, Brussel, 2020, blz. 55 en 57.

² Resolutie van 25 oktober 2016 met aanbevelingen aan de Commissie betreffende de instelling van een EU-mechanisme voor democratie, de rechtsstaat en grondrechten (PB C 215 van 19.6.2018, blz. 162).

³ Resolutie van 7 oktober 2020 betreffende de instelling van een EU-mechanisme voor democratie, de rechtsstaat en grondrechten (PB C 395 van 29.9.2021, blz. 2).

(gekwalificeerde meerderheid of eenparigheid van stemmen)¹;

- O. overwegende dat het Parlement er in zijn resolutie over de stand van het debat over de toekomst van Europa op heeft gewezen dat in het geval van een mogelijke toekomstige herziening van de Verdragen, het recht van wetgevend initiatief ook aan het Europees Parlement kan worden toegewezen, als rechtstreekse vertegenwoordiger van de EU-burger; overwegende dat de Conferentie over de toekomst van Europa onder andere een uitgelezen kans is geweest om een hervorming van de Europese democratie en de Verdragen te stimuleren en daar burgers bij te betrekken;
- P. overwegende dat het thema Europese democratie kon rekenen op de meeste bijdragen van burgers op het digitale platform van de Conferentie over de toekomst van Europa;
- Q. overwegende dat het Parlement in zijn resolutie over mogelijke ontwikkelingen en aanpassingen met betrekking tot het huidige institutionele bestel van de Europese Unie heeft voorgesteld “om – naar het voorbeeld van hetgeen gebruikelijk is in een aantal lidstaten – de twee takken van de wetgevende EU-macht, namelijk de Raad en met name het Parlement, als enige instelling die rechtstreeks wordt gekozen door de burgers, het recht van wetgevingsinitiatief toe te kennen, onverminderd het fundamentele wetgevingsrecht van de Commissie”;
- R. overwegende dat in het Reglement van het Parlement de regels voor het opstellen en aannemen van resoluties uit hoofde van artikel 225 VWEU zijn vastgelegd; overwegende dat er in de praktijk een onderscheid bestaat tussen initiatiefverslagen (INI-verslagen) en initiatiefverslagen van wetgevende aard (INL-verslagen); overwegende dat dit onderscheid in het Kaderakkoord van 2010 en het Interinstitutioneel Akkoord over beter wetgeven niet wordt gemaakt;

De in de Verdragen vastgelegde rechtstreekse initiatiefrechten van het Parlement

1. benadrukt en betreurt dat het Parlement geen algemeen rechtstreeks initiatiefrecht heeft, hoewel het de enige rechtstreeks verkozen EU-instelling is;
2. beklemtoont dat het Verdrag van Lissabon reeds rechtstreekse initiatiefrechten toekent aan het Parlement en daardoor zijn vermogen tot zelforganisatie, zijn controlerende taak en zijn democratische legitimiteit als enige rechtstreeks verkozen EU-instelling erkent;
3. wijst erop dat de door het Parlement ingeleide speciale wetgevingsprocedures, in een institutioneel bestel waarin het Parlement nog niet over een algemeen rechtstreeks initiatiefrecht beschikt, een bijzondere constitutionele waardigheid kennen en voorrang hebben op gewone wetgevingsprocedures;
4. wijst erop dat het Parlement in de afgelopen 20 jaar herhaaldelijk gebruik heeft gemaakt van deze speciale wetgevingsrechten, ook al zijn deze ontoereikend; betreurt evenwel dat deze speciale wetgevingsprocedures al te zelden met succes zijn bekroond als gevolg van onenigheid tussen de Commissie en de Raad²;

¹ Directoraat-generaal Intern Beleid van de Unie van het Europees Parlement, beleidsondersteunende afdeling Rechten van de burger en Constitutionele Zaken, studie getiteld “The European Parliament’s right of initiative”, Brussel, 2020, blz. 12.

² Ibid., blz. 34-35.

5. onderstreept dat het Parlement gebruik heeft gemaakt van zijn initiatiefrecht door een rechtsstaatprocedure uit hoofde van artikel 7 VEU in te leiden; veroordeelt het feit dat de Raad onvoldoende gevolg heeft gegeven aan deze procedure en aan de daaropvolgende herhaalde oproepen van het Parlement om actie te ondernemen, en wijst erop dat het feit dat de Raad niet op doeltreffende wijze toepassing geeft aan artikel 7 VEU de integriteit van de gemeenschappelijke Europese waarden, het wederzijds vertrouwen en de geloofwaardigheid van de Unie als geheel nog altijd ondermijnt; is van oordeel dat een volledige en onmiddellijke toepassing van Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2020 betreffende een algemeen conditionaliteitsregime ter bescherming van de Uniebegroting¹ van essentieel belang is, en dat daarbij de rol van het Parlement als medewetgever geëerbiedigd moet worden; meent dat de Unie nog steeds niet structureel voorbereid is om het afbrokkelen van de democratie, de rechtsstaat en de grondrechten en schendingen daarvan in de lidstaten tegen te gaan; is van mening dat de verslechtering op dit gebied in een aantal lidstaten laat zien dat loyale interinstitutionele samenwerking noodzakelijk is; betreurt ten eerste dat er onvoldoende is gereageerd op het initiatief van het Parlement met het oog op de instelling van een EU-mechanisme voor democratie, de rechtsstaat en grondrechten, en herhaalt zijn oproep aan de Commissie en de Raad om onverwijld onderhandelingen aan te knopen met het Parlement over een interinstitutioneel akkoord;
6. wijst nogmaals op zijn met redenen omkleed voorstel aan de Raad met betrekking tot het duidelijke gevaar dat Hongarije de waarden waarop de Unie berust ernstig zou schenden; spreekt nogmaals zijn diepe bezorgdheid uit over het feit dat de standaardprocedures voor hoorzittingen geen gelijke behandeling waarborgen voor enerzijds het Parlement en anderzijds de Commissie en een derde van de lidstaten als het gaat om de indiening van een met redenen omkleed voorstel en de toegang tot informatie; betreurt dat de hoorzittingen nog niet hebben geleid tot significante vooruitgang bij de aanpak van situaties waarin sprake is van een duidelijk gevaar voor een ernstige schending van de waarden waarop de EU berust;
7. betreurt dat drie lidstaten de in 2018 aangenomen gewijzigde kieswet van de Europese Unie nog steeds niet hebben geratificeerd;
8. betreurt voorts dat de Raad tot dusverre heeft geweigerd met het Parlement te onderhandelen over zijn enquêterecht, hoewel dit haaks staat op artikel 226 VWEU en het beginsel van loyale samenwerking, waardoor een bepaling van het Verdrag niet ten uitvoer wordt gelegd ondanks de verplichting daartoe;
9. is ingenomen met de goedkeuring van het nieuwe statuut van de Europese Ombudsman, naar aanleiding van het initiatief van het Parlement, waarmee wordt gewaarborgd dat het statuut verenigbaar is met het Verdrag van Lissabon;

De in de Verdragen vastgelegde initiatiefrechten van de Raad en de Europese Raad

10. betreurt dat op het gebied van het economisch en monetair beleid in artikel 121 van het VWEU enkel is bepaald dat het Parlement in kennis moet worden gesteld; merkt tevens op dat de Raad artikel 121 VWEU als een feitelijk initiatiefrecht op dit gebied heeft uitgeoefend, en dringt aan op een uitbreiding van de verantwoordelijkheden van het

¹ PB L 433 I van 22.12.2020, blz. 1.

Parlement als enige EU-instelling die de burgers vertegenwoordigt;

11. erkent voorts dat artikel 68 VWEU door de Europese Raad is opgevat als een feitelijk initiatiefrecht op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht; wijst erop dat de Europese Raad geen medewetgever is en dat de goedkeuring door de Europese Raad van operationele meerjarenprogramma's op dit gebied zonder enige verplichting tot raadpleging van het Parlement of de Commissie moet worden herzien, gezien de bijzonder grote gevolgen van dit beleid voor de grondrechten van de burgers; dringt erop aan dat deze bevoegdheid bij een volgende Verdragsherziening gelijkelijk aan het Parlement en de Raad wordt toegekend;
12. merkt op dat de Raad ingevolge artikel 76 VWEU, met de steun van een kwart van de lidstaten, een initiatiefrecht heeft dat samenvalt met dat van de Commissie op het gebied van samenwerking inzake het bestuursrecht alsook politieke en justitiële samenwerking in strafzaken;
13. merkt op dat deze ontwikkelingen deel uitmaken van een bredere trend naar een steeds grotere onevenwichtigheid tussen de Raad, de Europese Raad en de Commissie op het gebied van besluitvormingsbevoegdheden op alle beleidsterreinen, in verschillende mate; benadrukt dat dit leidt tot aantasting van de institutionele architectuur van de EU zoals vastgelegd in de Verdragen; is van mening dat het evenwicht ten gunste van de democratische legitimiteit moet worden hersteld door gelijkwaardige rechten toe te kennen aan het Parlement;
14. maakt zich zorgen over het gebrek aan transparantie bij de uitoefening van het initiatiefrecht door de Raad als neergelegd in artikel 241 VWEU; verzoekt de Raad alle op deze rechtsgrond ingediende verzoeken in alle officiële talen van de Europese Unie op een gebruiksvriendelijke wijze openbaar te maken en dringt er bij de Raad op aan om in al zijn handelingen het hoogst mogelijke niveau van transparantie te waarborgen¹, met volledige inachtneming van de EU-regels inzake toegang tot documenten;

Het in de Verdragen vastgelegde onrechtstreekse initiatiefrecht van het Parlement

15. wijst erop dat het Parlement sinds het Verdrag van Maastricht, uit erkenning voor zijn unieke democratische legitimiteit, het recht heeft de Commissie om indiening van wetgevingsvoorstellen te verzoeken;
16. merkt op dat de verzoeken overeenkomstig artikel 225 VWEU binnen de bevoegdheden van de Unie moeten vallen en dat de enige verplichting van de Commissie er momenteel in bestaat het Parlement in te lichten over haar redenen om niet met een voorstel te komen;
17. wijst erop dat het Parlement en de Commissie zijn overeengekomen om dit recht verder te versterken door middel van het Kaderakkoord van 2010; merkt op dat de Commissie heeft toegezegd binnen een termijn van drie maanden verslag te zullen uitbrengen over haar vervolgstappen naar aanleiding van verzoeken van het Parlement en, indien het college daartoe heeft besloten, met een wetgevingsvoorstel te komen;

¹ Resolutie van 17 januari 2019 over het strategisch onderzoek van de Ombudsman OI/2/2017 betreffende de transparantie van het wetgevingsoverleg in de voorbereidende instanties van de Raad van de EU (PB C 411 van 27.11.2020, blz. 149).

18. is van mening dat de tijd is gekomen om meer politieke wil aan de dag te leggen en dringt er derhalve op aan dat nagedacht wordt over de herziening van het Kaderakkoord van 2010 met als doel sterkere initiatiefrechten van het Parlement te waarborgen;
19. betreurt dat de Commissie in haar follow-up van de overeenkomstig artikel 225 VWEU aangenomen initiatiefverslagen van wetgevende aard van het Parlement tot in 2019 slechts in een minderheid van de gevallen¹ wetgevingsvoorstellen heeft ingediend op verzoek van het Parlement; betreurt voorts dat de termijnen waarbinnen de Commissie op verzoeken van het Parlement moet reageren en met wetgevingsvoorstellen moet komen in de meeste gevallen niet worden nageleefd;
20. is van oordeel dat de enige verplichting waar de Commissie aan moet voldoen veel te zwak is, namelijk het in kennis stellen van het Parlement van haar redenen om geen gevolg te geven aan een INL-verslag dat door een meerderheid van de leden van het Parlement is aangenomen, en is daarom bijzonder ingenomen met de steun van Commissievoorzitter Von der Leyen voor het initiatiefrecht van het Parlement en met haar toezegging om altijd met een wetgevingshandeling te reageren op verzoeken van het Parlement uit hoofde van artikel 225 VWEU, met volledige inachtneming van de beginselen van evenredigheid, subsidiariteit en beter wetgeven; verwacht van de Commissie dat zij zich houdt aan deze toezegging om wetgevingsinitiatieven te nemen volgend op verzoeken van het Parlement die door de meerderheid van zijn leden zijn goedgekeurd in het kader van een INL-verslag; is van mening dat deze toezegging moet worden versterkt en dat het Parlement meer invloed moet kunnen uitoefenen op de agenda van de EU;
21. looft het zittende college van commissarissen omdat het, op één uitzondering na², steeds tijdig heeft gereageerd op alle verzoeken van het Parlement³; beklemtoont voorts dat

¹ Directoraat-generaal Intern Beleid van de Unie van het Europees Parlement, beleidsondersteunende afdeling Rechten van de burger en Constitutionele Zaken, studie getiteld “The European Parliament’s right of initiative”, Brussel, 2020, blz. 54.

² Antwoord van de Commissie op de resolutie van het Parlement van 13 mei 2020 met aanbevelingen aan de Commissie getiteld “Een vangnet ter bescherming van de begunstigen van EU-programma’s: opstelling van een noodplan voor het MFK” (PB C 323 van 11.8.2021, blz. 2).

³ Antwoorden van de Commissie op de volgende resoluties van het Parlement:

- resolutie van 8 oktober 2020 met aanbevelingen aan de Commissie getiteld “Digitaal geldwezen: opkomende risico’s in verband met cryptovaluta – uitdagingen inzake regelgeving en toezicht op het gebied van financiële diensten, instellingen en markten” (PB C 395 van 29.9.2021, blz. 72);
- resolutie van 22 oktober 2020 met aanbevelingen aan de Commissie betreffende een EU-rechtskader voor de beëindiging en ommekeer van door de EU bevorderde ontbossing op wereldniveau (PB C 404 van 6.10.2021, blz. 175);
- resolutie van 20 oktober 2020 met aanbevelingen aan de Commissie getiteld “Wet inzake digitale diensten: de bepalingen van het handelsrecht en het burgerlijk recht aanpassen voor commerciële entiteiten die online actief zijn” (PB C 404 van 6.10.2021, blz. 31);
- resolutie van 20 oktober 2020 met aanbevelingen aan de Commissie getiteld “Wet inzake digitale diensten: de werking van de eengemaakte markt verbeteren” (PB C 404 van 6.10.2021, blz. 2);

een verzoek slechts in één geval niet heeft geleid tot een wetgevingsvoorstel; is van oordeel dat hiermee duidelijk een interinstitutioneel precedent is geschapen en verwacht dat de Commissie haar toezegging om op alle verzoeken te reageren zal blijven nakomen;

22. is van mening dat het beraad over het initiatiefrecht van het Parlement gepaard moet gaan met een breder beraad over politiek initiatief binnen het besluitvormingsproces van de EU;
23. beveelt aan de follow-up van de Europese burgerinitiatieven (EBI's) te verbeteren en benadrukt dat het Parlement zou kunnen besluiten om gevolg te geven aan het EBI door een INL-verslag op te stellen indien de Commissie naar aanleiding van een EBI dat aan de procedurele voorschriften voldoet en in overeenstemming is met de Verdragen, met name de in artikel 2 VEU verankerde kernwaarden van de Unie, nalaat binnen de daarvoor gestelde termijnen mee te delen of zij al dan niet maatregelen neemt of in een mededeling bekendmaakt dat zij geen maatregelen neemt;

De toekomst van de initiatiefrechten van het Parlement

24. is er ten eerste van overtuigd dat een algemeen en rechtstreeks initiatiefrecht de democratische legitimiteit van de Unie verder zou versterken, de burgers van de Unie een krachtigere stem zou geven en een weerspiegeling zou vormen van de ontwikkeling van de bevoegdheden van de Unie en haar instellingen in de loop der tijd naar een sterkere Europese democratie;
25. is van oordeel dat het Parlement, als enige rechtstreeks verkozen EU-instelling, het recht moet worden toegekend om wetgevingsvoorstellen te doen;
26. is ervan overtuigd dat de Verdragen moeten worden herzien, om het Parlement, als enige rechtstreeks verkozen EU-instelling en dus als instelling die de burgers vertegenwoordigt bij de besluitvorming van de EU, een algemeen en rechtstreeks recht van initiatief op wetgevingsgebied toe te kennen; benadrukt dat het Parlement de procedure van artikel 48 VEU moet inleiden met het oog op een dergelijk recht van initiatief op wetgevingsgebied; is van oordeel dat dit initiatiefrecht van het Parlement ten minste moet gelden voor de beleidsterreinen waarvoor het Parlement bevoegd is om als medewetgever wetgeving vast te stellen;
27. benadrukt dat de Conferentie over de toekomst van Europa een ongekende kans bood om de huidige tekortkomingen aan te pakken en de Europese democratie een nieuwe impuls te geven, en moedigt met klem aan om de aanbeveling van de deelnemers aan de Conferentie te volgen, namelijk een echt initiatiefrecht voor het Parlement ;
28. wijst nogmaals op de bijzondere en versterkte constitutionele waardigheid van de

-
- resolutie van 20 oktober 2020 met aanbevelingen aan de Commissie over een kader voor ethische aspecten van artificiële intelligentie, robotica en aanverwante technologieën (PB C 404 van 6.10.2021, blz. 63);
 - resolutie van 20 oktober 2020 met aanbevelingen aan de Commissie over een civielrechtelijk aansprakelijkheidsstelsel voor artificiële intelligentie (PB C 404 van 6.10.2021, blz. 107);
 - resolutie van 21 januari 2021 met aanbevelingen aan de Commissie over het recht om offline te zijn (PB C 456 van 10.11.2021, blz. 161).

aangelegenheden waarvoor het Parlement momenteel initiatiefrecht heeft, en is bijgevolg van oordeel dat een dergelijk exclusief recht moet worden uitgebreid tot aangelegenheden waarvoor de democratische legitimiteit en de soevereiniteit van de Unie van bijzonder groot belang zijn;

29. merkt op dat het huidige initiatiefrecht van het Parlement verschillende bijzondere wetgevingsprocedures omvat, bijvoorbeeld in het geval van de verordeningen met betrekking tot zijn eigen samenstelling, de verkiezing van zijn leden en hun statuut, het Statuut van de Europese Ombudsman en het enquêterecht van het Parlement;
30. is van oordeel dat de Verdragen nauwelijks regels bevatten voor deze procedures en pleit voor een nieuw interinstitutioneel akkoord tussen de drie instellingen dat uitsluitend is gewijd aan deze materie, waarin de bijzondere constitutionele waardigheid ervan volledig in acht wordt genomen en waarmee de democratische legitimiteit van de Europese Unie wordt versterkt; is van mening dat dit nieuw interinstitutioneel akkoord maatregelen zou kunnen omvatten om te voorkomen dat dossiers institutioneel worden geblokkeerd;
31. is van oordeel dat de interne regels van het Parlement beter moeten aansluiten op de bijzondere aard van deze wetgevingsprocedures; beveelt in het bijzonder aan dat het Parlement, indien voor de aanneming van een besluit door het Parlement de goedkeuring of de instemming van de Raad en het advies of de instemming van de Commissie is vereist, na de stemming over het voorgestelde besluit met deze instellingen in overleg treedt; is tevens van mening dat het Parlement de procedures voor het wijzigen van dergelijke voorgestelde besluiten na dergelijk overleg moet vereenvoudigen;
32. is van oordeel dat de uitbreiding van de gewone wetgevingsprocedure en de vaststelling van een gewone wetgevingsprocedure waarbij het Parlement initiatiefrecht geniet, als complementaire processen moeten worden beschouwd;
33. is van oordeel dat de erkenning van een rechtstreeks initiatiefrecht van het Parlement niet uitsluit dat de Commissie een parallel initiatiefrecht of een exclusief initiatiefrecht behoudt, bijvoorbeeld ten aanzien van de begroting; kan zich tevens voorstellen dat ook de Raad op strikt afgebakende gebieden een rechtstreeks initiatiefrecht zou hebben; verzoekt de drie instellingen na te denken over de vraag hoe parallelle initiatiefrechten effectief naast elkaar kunnen bestaan en in de praktijk kunnen worden toegepast;
34. zegt toe ten volle gebruik te zullen maken van het potentieel van het onrechtstreekse initiatiefrecht van het Parlement als neergelegd in de Verdragen en als verder uitgewerkt in interinstitutionele akkoorden alsook op grond van de toezegging van voorzitter Von der Leyen, en dit ook te ontwikkelen en verder te versterken;
35. is van oordeel dat het Interinstitutioneel Akkoord over beter wetgeven een essentiële rol speelt bij het waarborgen van loyale en transparante samenwerking in alle stadia van de wetgevingscyclus en ervoor zorgt dat de verschillende instellingen elkaars standpunten beter begrijpen;
36. dringt erop aan de werking van het Kaderakkoord van 2010 en de noodzaak van een gerichte herziening gezamenlijk te beoordelen om ervoor te zorgen dat de bepalingen en termijnen met betrekking tot het onrechtstreekse initiatiefrecht van het Parlement

effectief kunnen worden nageleefd; verzoekt de Raad en de Commissie eveneens samen met het Parlement te onderzoeken in hoeverre het Interinstitutioneel Akkoord over beter wetgeven moet worden herzien om eventuele belemmeringen voor het Parlement om met wetgevingsinitiatieven te komen weg te nemen;

37. acht het passend zijn interne regels, procedures en voorschriften tegen het licht te houden, mede met betrekking tot het opstellen van initiatiefverslagen van wetgevende aard op grond van artikel 225 VWEU, om ervoor te zorgen dat voorstellen doelgericht en terdege onderbouwd zijn; stelt voor de in het Reglement van het Parlement uiteengezette procedures voor het opstellen en aannemen van resoluties uit hoofde van artikel 225 VWEU te stroomlijnen om ervoor te zorgen dat terdege rekening wordt gehouden met elk verzoek aan de Commissie om een wetgevingsinitiatief in te dienen, steeds met inachtneming van het Interinstitutioneel Akkoord over beter wetgeven, ongeacht de parlementaire resolutie waarin het verzoek is opgenomen;
38. verbindt zich ertoe de voorkeur te geven aan deze instrumenten als voornaamste middelen om de Commissie te verzoeken wetgevingsvoorstellen in te dienen; wijst er in dit verband op dat verzoeken alleen aan de Commissie gericht moeten zijn en dat ervoor moet worden gezorgd dat de inhoud van initiatiefverslagen van wetgevende aard binnen het voorwerp blijft van het verslag zoals besloten; onderstreept dat de nodige technische en administratieve capaciteit gewaarborgd moet zijn opdat het Parlement weloverwogen en goed onderbouwde verslagen uit hoofde van artikel 225 VWEU kan aannemen;
39. benadrukt dat nauwe samenwerking met de Commissie gedurende de levenscyclus van initiatiefverslagen van wetgevende aard van groot belang is om te kunnen garanderen dat het proces zo doeltreffend, transparant en inclusief mogelijk is; benadrukt de rol die de Conferentie van commissievoorzitters en de Conferentie van voorzitters in dit verband spelen;
40. benadrukt dat het Parlement zich volledig houdt aan het Interinstitutioneel Akkoord over beter wetgeven, waarin wordt gewezen op de noodzaak van een voorafgaande analyse van de Europese meerwaarde, alsook een beoordeling van de “kosten van geen Europa”, en herinnert eraan dat het beschikt over een structuur voor effectbeoordelingen die, voor zover mogelijk, moeten worden uitgevoerd alvorens een INL-verslag in te dienen, om de beoordeling van de Europese meerwaarde waarin het Interinstitutioneel Akkoord over beter wetgeven voorziet, te verbeteren;
41. is van mening dat de Commissie bij het beoordelen van de beginselen van evenredigheid, subsidiariteit en beter wetgeven in het kader van vervolgstappen naar aanleiding van verzoeken van het Parlement om wetgevingsvoorstellen overeenkomstig artikel 225 VWEU, terdege rekening moet houden met de door het Parlement verstrekte begeleidende analyses over de Europese meerwaarde en de “kosten van geen Europa”; wijst erop dat de Commissie volgens het Interinstitutioneel Akkoord over beter wetgeven reeds verplicht is in te gaan op eventuele punten die de medewetgevers hebben opgeworpen met betrekking tot deze analyses;
42. is voorts van mening dat de Commissie de ontwerpvoorstellen die zijn aangenomen naar aanleiding van een voorstel van het Parlement overeenkomstig artikel 225 VWEU duidelijk moet koppelen aan de desbetreffende INL-verslagen, zodat een duidelijke “voetafdruk van de wetgevende invloed” ontstaat;

43. verbindt zich ertoe een nauwere coördinatie met het Comité van de Regio's en met het Economisch en Sociaal Comité te bevorderen door naar behoren rekening te houden met hun adviezen in het kader van artikel 225 VWEU;
44. wijst er nogmaals op dat toegankelijkheid, ethiek en transparantie van het allerhoogste belang zijn en als leidraad moeten dienen bij de activiteiten van alle EU-instellingen; dringt erop aan alle relevante informatie over initiatiefverslagen van wetgevende aard, zoals interne procedurestappen of follow-up van de Commissie, in alle officiële talen van de Europese Unie op internet beschikbaar te stellen;
45. wijst opnieuw op het belang van de prelegislatieve fase en herinnert aan de rol van het Parlement als bepaald in het Interinstitutioneel Akkoord over beter wetgeven en het Kaderakkoord van 2010; pleit ervoor meer vaart te maken met de werkzaamheden voor het opzetten van een gemeenschappelijke wetgevingsdatabank, als voorzien in het Interinstitutioneel Akkoord over beter wetgeven;
46. wijst nogmaals op het belang van participatie van de burgers en het maatschappelijk middenveld voor de democratische legitimiteit van de EU; roept alle EU-instellingen op hen op zinvolle wijze te betrekken bij de besluitvorming in alle fasen van de beleidscyclus;
 - o
 - o o
47. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Europese Raad, de Raad, de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten.